

B O D W

هفته حرفه طراحی

نوشته: دکتر محمد رزاقی

عضو هیئت علمی دانشگاه هنر

Partner: Country 08 4-902178 國際設計周

Partner: Country 08 4-902178 國際設計周

THE NETHERLANDS 荷蘭

Business of Design Week 08
a forum of the
masters
8-13 Dec
Hong Kong Convention and Exhibition Centre

全大國際論壇探討創新 - 設計與品牌策略
12月8-13日香港會議展覽中心舉行

Speakers: Katerina Auld, Ben van Bommel, Jeroen Eijkman, Marco Jansz, Erik Berendse, Willem Staal, Bernd Kaspermann, Alan Lambert, Michael Watters, Mark Jansz, Alan Lambert, Michael Watters

Business of Design Week 08
8-13 Dec
www.bodw.com

International Communications
7-4361666

هلند بود. وزیر تجارت خارجی هلند، از این که کشور متبوعش، امسال همراه «هفته دیزاین» شده ابراز خشنودی کرده است. پژوهشگران و طراحان هلندی با شعار «طراحان هلندی، اندیشه ای باز»^۱ در هفته دیزاین شرکت کردند. در روزهای ۱۱ تا آخرین روز این رویداد، یعنی ۱۳ دسامبر، دستاوردهای پژوهشگران، مهندسان و طراحان در موضوعات تخصصی مثل طراحی و مدیای جدید (فناوری دیجیتال کریستال)، طراحی مد^۲ و لباس، مالکیت معنوی اثر^۳، طراحی و ارتباطات، طراحی و محیط، راه حل‌هایی برای زلزله^۴، فرهنگ و شهر، طراحی محصول و تکنولوژی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. «هفته دیزاین»، سبدهی پُر از فعالیت‌های بسیار بود: از سخنرانی‌های عمومی و تخصصی گرفته، تا برگزاری نمایشگاه، همایش علمی و بین‌المللی «آموزش دیزاین، آسیا» و اعطای جوایز^۵ در زمینه‌های متنوع طراحی.

مقاله حاضر، گزارشی است از رویداد «هفته دیزاین»^۱ و همایش بین‌المللی آموزش دیزاین^۲، سال ۲۰۰۸ هنگ کنگ که بخشی از رویداد هفته دیزاین بوده و با مضمون «فرهنگ سرمنشاء الهام»^۳ برگزار شد.

هفته دیزاین

«هفته دیزاین» (Bodw) یکی از شناخته شده‌ترین و بزرگ‌ترین رویدادهای طراحی، خلاقیت، نوآوری و نشان تجاری^۴ در آسیاست که همه ساله در کشور هنگ-کنگ در مقیاس وسیعی برگزار می‌شود. هفته دیزاین امسال که بین ۸ تا ۱۳ دسامبر در هنگ کنگ برگزار شد، هفتمین سال برگزاری این رویداد بود. با وجود این که Bodw در هنگ کنگ برگزار می‌شود ولی همه ساله، یک کشور دیگر نیز به عنوان شریک علمی و اجرایی آن با این منطقه ویژه حکومتی^۵ همکاری دارد. شریک امسال هنگ کنگ، کشور

تصویر ۱ - تابلوی تبلیغاتی هفته دیزاین هنگ‌کنگ ۲۰۰۸ و لوگوی هر یک از فعالیتهای این هفته (لوگوی همایش بین‌المللی «آموزش دیزاین» در بالای این پوستر اضافه شده است)

برگزاری نمایشگاه^{۱۲} IDT Expo از دیگر بخش‌های جذاب «هفته دیزاین» بود. این نمایشگاه، با دو مضمون «تجارت»^{۱۳} و «الهام»^{۱۴} دو بخش از یک سالن بزرگ را تشکیل می‌داد. در سالن «تجارت»، موضوعاتی نظیر طراحی، بازاریابی، سرگرمی، اختراع، تکنولوژی و اتوماسیون، دستمایه پروژه‌های طراحی انستیتوهای فناوری شرکت کننده در این نمایشگاه بودند و در بخش «الهام» این سالن، آموزش طراحی، طراحی به سبک هلندی و معرفی مراکزی مانند «مرکز طراحی هنگ کنگ»^{۱۵} مطرح شده بودند. از نکات برجسته این نمایشگاه، بازدید و مشارکت بسیار گسترده دانش آموزان دبستانی و دبیرستانی بود (تصویر شماره ۲). حضور و مشارکت دانش آموزان در این نمایشگاه، آن اندازه چشمگیر بود که ناظران می‌توانستند به راحتی یک عزم هوشمند، فراگیر و برنامه ریزی شده را برای تربیت نسل آینده طراحان هنگ کنگ درک کنند و این باید نکته درخور تأمل و مهمی برای برنامه ریزان کلان و آموزش کشور ما باشد.

یکی از سکوه‌های^{۱۶} کوچک اما بسیار جالب IDT Expo

اعطای جوایز برندگان مسابقات متنوع طراحی، جزء بخش‌های لوکس هفته طراحی هنگ کنگ محسوب می‌گردد. لوکس، از آن جهت که طی یک ضیافت با شکوه، برندگان مسابقات طراحی، جوایز خود را از دست مدعوین عالی رتبه ای مانند مدیر مرکز طراحی هنگ کنگ و یا وزیر توسعه تجارت این منطقه، دریافت می‌کنند. امسال این ضیافت شام، در مرکز همایش‌ها و نمایشگاه‌های هنگ کنگ بر پا شد. جوایز اعطا شده به شرح جدول شماره ۱ بودند:

سایر فعالیت‌های جنبی «هفته دیزاین»، برنامه ای بود به نام «دیتور»^{۱۷} که هدف آن در اصل جدا شدن از فضاهای نمایشگاهی و آشنایی مخاطبان بین‌المللی با عناصر و مراکز برجسته طراحی هنگ کنگ بود. البته از آن جایی که امسال، شریک اجرایی هنگ کنگ، کشور هلند بود معرفی مراکز هلندی که در زمینه طراحی فعالیت می‌کردند نیز جزء برنامه «دیتور» بود. همراهی این جانب با برنامه «دیتور»، این سؤال را در ذهن متبادر ساخت که «جایگاه طراحی صنعتی ایران در هنگ کنگ و یا اصولاً در عرصه‌های بین‌المللی کجاست»؟

#	Award	شرح
۱	DFA= Design For Asia Award	جایزه‌ای که به طرح‌هایی تعلق می‌گیرد که در منطقه آسیا تاثیرگذار بوده است.
۲	DLA= Design Leadership Award	جایزه‌ای که به طرح‌هایی تعلق می‌گیرد که یا به عنوان ابزار کامیابی تجاری نقش آفرین بوده‌اند و یا این که مدیریت بنگاه‌های اقتصادی را متحول (طراحی - مدار) ساخته‌اند.
۳	WOCD= World's Outstanding Chinese Design Award	جایزه‌ای برای شناسایی طراحان چینی بدون توجه به محل سکونت آنها (هر کجای دنیا که هستند).
۴	HKYDTA= Hong Kong Young Design Talent Award	جایزه‌ای برای ترغیب و تشویق استعداد‌های جوان در طراحی.
۵	Awards for Design Students a) Gold Peak Product Design Award) b) YIC à Young Design Talent Award)	جایزه‌ای شامل بورسیه تحصیلی بالغ بر ۲۵۰ هزار دلار هنگ‌کنگ برای دو دانشجوی طراحی: (a) برای یک دانشجوی طراحی محصول است و (b) برای یک دانشجو جهت تحصیل طراحی در یک کشور خارجی.

جدول ۱- فهرست جوایزی که در Bodw به برندگان آنها اعطا شد و یا معمولاً می‌شود.

گوشی‌های تلفن، ابزارهای پزشکی و دندانپزشکی، هدفون، لباس و کلاه و ادوات نظامی موضوعاتی بودند برای نارضایتی استفاده کنندگان چینی و هنگ کنگی. راجر اقدام به یک کار جالب کرد و آن این که ۲۱ مشخصه آنتروپومتریکی سروصورت ۲۰۰۰ تن چینی را از شش منطقه چین و از جمله خود هنگ کنگ را با استفاده از تجهیزات دیجیتال اسکن استخراج کرده، مدل سروصورت

سسکویی بود متعلق به یکی از اساتید دانشگاه پلی تکنیک هنگ کنگ^{۱۷} به نام «راجر بال»^{۱۸}. مشاهدات راجر، اشاره به تفاوت‌های مشخصه‌های آنتروپومتریکی سروصورت غربی‌ها و چینی‌ها داشت: شواهد نشان می‌داد که محصولات طراحی شده در غرب و یا حتی در خود چین، موجبات رضایت استفاده کنندگان را فراهم نمی‌کنند. مثلاً کلاه ایمنی موتور سواری، کلاه، عینک، ماسک‌های صنعتی،

تصویر ۲- بازدید دانش آموزان هنگ کنگی از نمایشگاه IDT-Expo در هفته دیزاین

را به اطلاعاتی مجهز می‌سازد که می‌توانند با تکیه بر آن، به طراحی دقیق‌تر و در نتیجه مطلوب‌تری برای میلیون‌ها استفاده کننده چینی دست یابند. پروژه راجر برنده چهار جایزه معتبر طراحی از جمله^{۲۰} IDEA ۲۰۰۸ شده است. یکی دیگر از فعالیت‌های بسیار خوب Bodw گردهمایی بود که توسط «شبکه ی جهانی طراحی»^{۲۱} برنامه ریزی

اغلب چینی‌ها و تفاوت آنها را با جمجمه و صورت غربی‌ها پیدا کرد؛ پروژه ای که توسط وی «اندازه گیری چین»^{۱۹} نامیده شد (تصویر شماره ۳). خریداری این نرم-افزارها و اطلاعات برای سازمان‌ها و شرکت‌های طراحی و تولیدی که محصولات آنها مرتبط با سر و صورت چینی‌هاست تقریباً ۲۰ هزار دلار آمریکا هزینه دارد. در مقابل، شرکت‌ها

انجمن بین‌المللی مرتبط به طراحی و فعال در آسیا، اروپا و آمریکا در GDN مشارکت دارند. مضمون GDN۲۰۰۸، «رقابت»، «قابلیت رقابت» و «تعریف ارزش‌های طراحی در قرن بیست و یکم» بود. امسال، از ۵۰ سازمان و مؤسسه مهم طراحی دنیا دعوت به عمل آمده بود تا در سمپوزیوم چند صد نفره این شبکه شرکت کنند تا گفت‌وگوهایی سازنده برای طراحی در آینده فراهم آورند. دو سخنرانی مهم این سمپوزیوم، عبارت بودند از: (۱) سخنرانی مدیرارتباطات جهانی مرکز بین‌المللی طراحی ناگویا^{۲۳} که از بزرگ‌ترین کانون‌های طراحی همبسته^{۲۴} در ژاپن است و (۲) سخنرانی معاون «آروپ»^{۲۵}، رئیس و عضو هیئت ژوری سازمان جهانی «ایندکس»^{۲۶} در کپنهاگ هلند. هدف «ایندکس» برگزاری مسابقاتی است در جهت توسعه زندگی و نجات حیات انسان‌ها در سراسر جهان. به عنوان مثال، آقای احسان درگزی، از دانش‌آموختگان طراحی صنعتی دانشگاه علم و صنعت، با طراحی دستگاه «فتوترابی نوزاد» که با هدف درمان بیماری زردی نوزادان طراحی شده است یکی از فینالیست‌های امسال مسابقات Index بود.

همان طور که اشاره شد یکی از مضامین فعالیت امسال GDN، تعریف «ارزش‌های طراحی در قرن بیست و یکم» بود. تعریفی که مرکز طراحی هنگ کنگ از دیزاین ارائه کرده بود یک تعریف چهاروجهی بود و آن این‌که دیزاین: (۱) رابطه بین خلاقیت و نوآوری است؛ (۲) بخش جدانشدنی هر تجارتی است؛ (۳) چند رشته‌ای و میان رشته‌ای است؛ و (۴) ابزار خلق ارزش است. براساس این تعریف، بدیهی است اگر

شده بود. این رویداد بسیار مهمی بود که توسط مرکز طراحی هنگ کنگ و با حمایت مالی شورای توسعه تجارت هنگ کنگ^{۲۷} انجام شد. این شبکه از سال ۲۰۰۵ به صورت میزگرد همراه رویداد Bodw در هنگ کنگ بوده، هدف آن ترویج ارتباطات و همکاری بین آسیا

تصویر ۳- اسکن سروصورت یک مرد چینی در مطالعه راجر بال در پروژه «اندازه گیری چین»

و بقیه دنیا از طریق طراحی و برقراری امکان ارتباط طراحان سراسر دنیا و توزیع اطلاعات مهم در مورد پروژه‌های تجاری و فرهنگی است. در حال حاضر، ۳۷

تصویر ۴- صحنه‌ای از مراسم اختتامیه همایش

طی دو فاز، فاز اول با عنوان «پژوهش و تحلیل» در هنگ کنگ و فاز دوم با عنوان «ایده یابی و توسعه» در کشور هلند برگزار شد.

بنگاه‌های اقتصادی در اندیشه توسعه خدمات طراحی خود به جامعه باشند، باید نگرش خود را به موضوع دیزاین، در راستای وجوه این تعریف‌ترمیم کرده، توسعه دهند تا در قرن بیست و یکم، آمادگی سرویس دهی به جامعه را داشته باشند.

همایش علمی و بین‌المللی آموزش دیزاین، آسیا ۲۰۰۸

همایش بین‌المللی آموزش دیزاین، آسیا ۲۰۰۸، با مضمون «فرهنگ به عنوان منشأ الهام»، بخش مهمی از رویداد bodw بود که در روزهای ۹ و ۱۰ دسامبر ۲۰۰۸ در محل دائمی همایش‌ها و نمایشگاه‌های هنگ کنگ^{۲۷} برگزار شد. برپایی این همایش کارمشرکی بود از دانشگاه پلی تکنیک هنگ کنگ^{۱۷}، انستیتو طراحی هنگ کنگ^{۲۸} و مرکز طراحی هنگ کنگ^{۱۵} که از حمایت مالی شورای توسعه تجارت و کمیسیون نوآوری و فناوری دولت هنگ کنگ^{۲۹} برخوردار بود. این همایش، چهارمین همایش از سلسله همایش‌های بین‌المللی سالانه ی آموزش طراحی، آسیا بود که تحت عنوان DesignEd Asia ۲۰۰۸ شناخته شده است (شکل ۲).

بی‌نوشت:

- 1- Bodw= Business of Design Week
- 2- DesignEd Asia 2008
- 3- Culture as Inspiration
- 4- Brand
- 5- Hong Kong SAR (Special Administrative Region); its sovereignty was transferred from UK to China in 1997.
- 6- Dutch Design; An Open Mind
- 7- Fashion Design
- 8- IP= Intellectual Property
- 9- Quake Solutions
- 10- Awards
- 11- Detour
- 12- IDT Expo= Inno Design Tech Expo
- 13- Trade
- 14- Inspiration
- 15- HKDC= Hong Kong Design Centre
- 16- Exhibition Stands
- 17- Hong Kong Polytechnic University (They call it "PolyU" for short).
- 18- Roger Ball
- 19- Size China
- 20- IDEA= Industrial Design Excellence Award
- 21- GDN= Global Design Network
- 22- HKTDC= Hong Kong Trade Development Council
- 23- International Design Center NAGOYA Inc.
- 24- Integrated
- 25- Arup
- 26- Index: Award
- 27- HKC&CE= Hong Kong Convention & Exhibition Centre
- 28- Hong Kong Design Institute
- 29- Innovation and Technology Commission of the Government of the Hong Kong SAR
- 30- Culturally-inspired innovation: An approach to product differentiation in our today's globalized world
- 31- I. do= International Design Opportunity

این همایش، پژوهشگران، طراحان و مدیران صنایع، بازاریابان و دانشجویان طراحی را از ۲۱ کشور از سراسر دنیا گرد هم آورد تا در مورد موضوع آموزش و فرهنگ در طراحی به تبادل نظر و اشتراک یافته‌ها بپردازند. این همایش، دارای محورهای سخنرانی، ارائه مقاله و میزگرد فعالیت کرد. این جانب، از طریق ارائه مقاله در همایش بین‌المللی «آموزش دیزاین، آسیا» شرکت کردم. کمیته برگزار کننده همایش اعلام کرد که از بین ۸۶ مقاله دریافتی از سراسر دنیا، ۲۴ مقاله مورد قبول داوران بین‌المللی قرار گرفته که مقاله این جانب، تحت عنوان «نوآوری مبتنی بر فرهنگ: رویکرد ایجاد تمایز محصولات در دنیای جهانی شده امروز»^{۳۰} یکی از مقاله‌های پذیرفته شده در این همایش بود.

از دیگر فعالیت‌های انجام شده در خلال برگزاری همایش، ارائه گزارش‌های کوتاه ویدیویی از فعالیت دانشجویان هنگ کنگی و هلندی بود که حاصل اجرای پروژه مشترکی به نام «آی دو»^{۳۱} بین دانشگاه‌های پلی تکنیک هنگ کنگ و «دلفت» (Delft) هلند ایجاد شده بود. پروژه «آی دو»، در اصل محلی بوده است برای طراحان، دانشجویان، اساتید و همین طور صنایع که پیرامون موضوعات جهانی شدن به بحث و بررسی بپردازند. مجریان طرح «آی دو» بر این باورند که سازمان‌ها باید با ایجاد شرایط برای طراحان، موقعیتی را برای ایشان فراهم کنند تا از فرهنگ خود جدا شده و در زمینه فرهنگی متفاوت با خود قرار گرفته تا بتوانند در سطوح بین‌المللی مسائل دیزاین را فهمیده، مورد بررسی قرار دهند. این جدایی از فرهنگ آشنا و فراگیری در فرهنگی ناآشنا، درک جدیدی را از مسئله برای طراح ایجاد می‌کند که نهایتاً به حل هرچه بهتر موضوع کمک خواهد کرد. موضوع این کارگاه برای دانشجویان در سال ۲۰۰۸، «موقعیت‌های آشنا و غریبه» انتخاب شد. این پروژه